

Råd för personal kring elev med synnedsättning i skolan

Du bör tänka på att:

- eleven ser olika bra vid olika tillfällen beroende på ljusförhållanden, kontrast, synerfarenhet, trötthet o.s.v.
- undvika att ställa frågan "Ser du?". Eleven svarar ofta "Ja" för det gör den ju på sitt sätt. Vänd på frågan så att eleven får beskriva, jämföra etc.
- eleven är den som vet bäst. Fråga eleven!
- en del elever betar sig som om de ser mer än vad de egentligen gör för att inte vara annorlunda. Det kan även finnas en ovilja i att använda hjälpmedel eller de anpassningar som erbjuds. Om möjligt gör anpassningar på gruppnivå, då det även kan gynna fler elever
- eleven kan ha svårt att uppfatta mimik och gester och det är därför viktigt att via tal vara tydlig med vad du tycker
- syntolka i olika situationer genom att berätta det väsentliga du ser och förklara vad som hörs
- eleven får anstränga sig mer för att inhämta information och därmed blir fortare trött. Man kan behöva schemalägga vila eller en vilsam aktivitet
- eleven behöver vara mycket nära för att kunna uppfatta och härma hur en rörelse skall göras, som t ex i olika gymnastikmoment
- eleven behöver få undersöka omgivningen med alla sina sinnen och använda synen utifrån sina förutsättningar som att "titta nära"
- det tar längre tid att komma igång med arbetsuppgifter och att utföra dem
- behovet av omväxling i arbetet är stort. Det är inte alltid själv ögat som tröttnas utan allmän trötthet uppstår ofta på grund av en hård koncentration

- elevens sittställning är ergonomiskt riktig
- se till att ha en jämn och bländningsfri belysning. Undvik mysbelysning. Levande ljus på bordet kan ha en bländande effekt
- inte låta eleven sitta vänd mot ett fönster eftersom ljuset utifrån lätt kan blända. Undvik också bländande belysning
- eleven använder sin hörsel mer intensivt än andra elever. Man bör därför skapa en god ljudmiljö
- underlätta med kontraster vid olika närarbeten som t ex i matsituationen, lek, pyssel, datorarbete, slöjd, hemkunskap
- det underlättar för eleven att var sak har sin plats
- färgkodning av material och förvaring kan underlätta
- vissa material behöver förstoras
- böcker/stenciler bör ha tydligt tryck
- utskrifter bör göras på vitt papper, gärna med dubbelt radavstånd med läsvänligt typsnitt som t ex Verdana, Arial, Comic sans MS (kursiverad text och skrivstil är svår att läsa). Texten bör vara svart
- pappret inte bör vara blankt eftersom blänket då kan försvåra läsbarheten
- undvika plastfickor och inplastade bilder som blänker. Det finns matt plast
- det blir tydligare skrift med en mjuk blyertspenna, kulspetspenna eller lämplig tuschpenna
- det ibland är svårt att tyda fotografier och bilder. Det kan hjälpa bildförståelsen om eleven får bilden berättad och förklarad
- skrift på tavlan bör vara tydlig och läsas högt. Tavelbelysningen ska vara god, inte bländande. Använd svarta pennor att skriva med för tydlig kontrast

- vid genomgång/undervisning på Smartboard eller liknande ska eleven ha möjlighet att titta på en utskrift av originalet/ha ett eget
- det är värdefullt för eleven att få material skickat till sin dator innan en genomgång/undervisningstillfälle
- vid vissa tillfällen, t ex prov, bör eleven få längre tid på sig, få texten uppförstorad och/eller göra det muntligt
- elever med synnedsättning läser betydligt långsammare än andra elever. Ett komplement kan vara talböcker för att öka studietakten och ge mer energi till annat
- linjal och gradtavla bör vara ogenomskinliga och med god kontrast, tydliga streck och siffror
- på miniräknare bör siffrorna vara tydliga och ha en god kontrast
- låta eleven ha sin plats för kläder i tamburen längst ut i en rad
- eleven kan ha svårigheter att upptäcka hinder i ojämn terräng
- förtydliga nivåskillnader med kontraster på skolgården
- eleven kan känna sig osäker i nya miljöer då det kan vara svårt att överblicka platsen. Underlätta genom att låta eleven vara nära en vuxen och syntolka för eleven
- det kan vara svårt vid bollekar att följa bollen. Använd bollar med tydliga kontraster
- man kan söka pedagogiskt stöd via Specialpedagogiska skolmyndigheten (www.spsm.se)